

Öğretmen Adaylarının Çocuk Sevgisinin Yordayıcısı Olarak Çokkültürlü Kişilik Özellikleri

Ahmet ÇİÇEKÇİ*
Selen DEMİRTAŞ ZORBAZ**

Öz: Bu araştırmanın temel amacı, öğretmen adaylarında çocuk sevgisinin çokkültürlü kişilik özellikleri ile ilişkisini test etmektir. Araştırmanın çalışma grubunu eğitim fakültelerinde öğrenim gören 475 kadın (%78,77), 124 erkek (%20,56) ve 4 cinsiyetini belirtmek istemeyen (0,66) toplam 603 birey oluşturmaktadır. Veriler, Duyan ve Gelbal'ın Türkçeye uyarladığı Barnett Çocuk Sevmeye Ölçeği, Sarıçam'ın uyarladığı Çok Kültürlü Kişilik Özelliği-Kısa Formu (ÇKKÖ-40) ve araştırmacıların oluşturduğu Kişisel Bilgi Formu aracılığıyla elde edilmiş ve SPSS 21 programıyla Çoklu Regresyon Analizi, Tek Yönlü Varyans Analizi ve Bağımsız Örneklem t-Testi ile analiz edilmiştir. Edinilen bulgulara göre çok kültürlü kişilik özelliklerinden esneklik, duygusal denge ve kültürel empati alt boyutlarının çocuk sevgisini yordadığı bulunmuştur. Ayrıca öğretmen adaylarında çocuk sevgisi puanı, sosyodemografik değişkenlerden cinsiyet, 0-18 yaş aralığında kardeşe sahip olma ve sınıf düzeyine göre farklılaşmazken; çocuk bakma durumu ve öğretmenlik branşına göre farklılaştığı tespit edilmiştir. Araştırma sonucuna göre öğretmen ve öğretmen adaylarına yönelik çokkültürlü eğitimi geliştirmek amacıyla hizmet içi eğitimler, psikoeğitim grupları, etkileşimli danışma uygulamaları ve fakülte program düzenlemeleri başlıklarında birtakım öneriler verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk sevgisi, çokkültürlülük, öğretmen adayları

Multicultural Personality Traits as a Predictor of Teacher Candidates' Love for Children

Abstract: The main purpose of this study is to examine the relationship between love for children and multicultural personality traits in teacher candidates with regression analysis. The study group consists of a total of 603 teacher candidates studying in various faculty of education. Among them, 475 were women (78.77%), 124 were men (20.56%), and 4 chose not to disclose their gender (0.66%). Data were obtained from the Barnett Child Liking Scale, adapted by Duyan and Gelbal, Multicultural Personality Trait-Brief adapted by Sarıçam. It was collected through the Form (ÇKKÖ-40) and the Personal Information Form created by the researchers, and was analyzed with Multiple Regression analysis, One-Way Variance Analysis and Independent Sample t-Test with the SPSS 21 program. Based on the findings, it was found that the Resilience, Emotional Stability and Cultural Empathy sub-dimensions of Multicultural Personality Traits predict love for children. In addition, it was determined that while teacher candidates' Love for Children did not differ according to sociodemographic variables such as gender, having a sibling between the ages of 0-18 and grade level, it did differ according to childcare status and teaching branch. According to the outcomes of the research, various suggestions were given for education faculties and the teaching profession. Based on the results of the study, several recommendations were made to improve multicultural education for teachers and teacher candidates, including in-service training programs, psychoeducational groups, interactive counseling practices, and adjustments to faculty curricula.

Keywords: Love of children, multiculturalism, teacher candidates

*Sorumlu Yazar, Ankara-Türkiye, ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-5008-2360>, e-posta: ahmetcicekci26@gmail.com

**Doç. Dr., Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara-Türkiye, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0040-9095>, e-posta: sdzorbaz@ankara.edu.tr

Giriş

Çocuğun duygusal ve sosyal gelişiminde, öğretmenle kurduğu ilişki ile öğretmenlerin kişilik özelliklerinin bu ilişkiye yansımaları, her çocuk için belirleyici bir rol oynayabilmektedir. Bu noktada duygusal gelişimin sevgi boyutunu ele almak gerekir; Sevgi, bireyleri birbirine yaklaştıran pozitif ve olumlu duygu durumlarının tamamı olarak tanımlanmaktadır (Bektaş vd., 2015). Ayrıca sevgi temel ihtiyaçlardan olan açlık, susuzluk kadar sürekli doyurulmak istenen bir duygudur (Yörükoğlu, 1989). Her bireyde olduğu gibi çocuklar da kişiliklerinin uyumlu düzeyde gelişmesi ve temel güven duygusunu kazanabilmeleri için sevgiye ihtiyaç duymaktadırlar (Bektaş vd., 2015). Ercan (2014) çocukların sağlıklı bir kişilik geliştirmesi için sevgi dolu bir ailede büyümesi gerektiğini belirtmiştir. Özmen (1999) ise aile ve çevrede görülen sevginin çocukların sevgiye önem vermesine ve sevgi ortamları oluşturmalarına katkı sağladığını belirtmiştir. Sevginin önemi ile ilgili Durrant (2012) çalışmasına bakıldığında ise sevginin çocuğu tanımak, anlamak ve gelişimini desteklemek açısından kritik bir değişken olduğu görülmektedir. Dolayısıyla çocuğun bütüncül gelişimi için sevgi duygusunu hissetmesi ve sevilmesi önemli görünmektedir.

Çocuğu sevmek yalnızca ebeveynlerin görevi değildir. Çocuklarla etkileşim halinde bulunan aile dışındaki yetişkinlerin de çocuk sevgisine sahip olması, toplumun geleceği olan çocukların sağlıklı yetişmesine katkı sağlayabilecektir. Çocuk sevgisinin ön plana çıktığı alanlardan biri çocuğun aile dışında en çok zamanını harcadığı yerlerden biri olan okul ortamlarıdır. Okul içerisinde ise çocuklarla en çok etkileşimde bulunan yetişkinlerin başında öğretmenler ve psikolojik danışmanlar gelmektedir. Bu bağlamda, çocuk sevgisinin öğretmen penceresinden önemini ele alan çalışmalara bakıldığında, Marso & Pigge (1994) öğretmenlik mesleğini seçmede çocukları sevmenin en belirleyici unsur olduğunu belirtmişlerdir. Gelbal ve Duyan (2010) ise öğretmenlerin bilgi ve davranışları çocuklara sevgi yoluyla iletilebileceğini ifade etmişlerdir. Bu kapsamda öğretmenlerin çocuk sevgisinin pozitif etkilerine ilişkin araştırmalar incelendiğinde; çocuk sevmenin eğitim ve öğretime olumlu yansıdığı ve disiplin problemlerini azaltabileceği bulunmuştur (Ergün ve Özdaş, 1999). Eğiticisi tarafından sevildiğini fark eden çocuğun eğiticisine karşı sevgi beslediği ve bunun karşılıklı etkileşimi ve verimliliği arttırdığı ifade edilmiştir (Kabaklı Çimen, 2015). Ayrıca, çocuk sevme düzeyleri yüksek öğretmen adaylarının çocuklarla ilgili bilgileri öğrenmeye daha açık oldukları da görülmüştür (Dereli İman, 2014). Dolayısıyla öğretmenlerin çocuk sevgisine sahip olmasının bir taraftan çocukların sağlıklı gelişimini desteklerken bir taraftan da eğitim ve öğretim faaliyetlerini kolaylaştırıcı bir role sahip olduğu söylenebilir.

Alanyazınına bakıldığında hem öğretmen - öğrenci ilişkisinde hem de çocukların akademik gelişiminde çocuk sevgisinin kritik bir role sahip olduğu görülmektedir. Öğretmen öğrenci ilişkisinin empatik temelli olmasının öğretme - öğrenme sürecine katkısı bilinen bir gerçektir (Aydın, 2009). Öğretmenlerin okullardaki rolü ve tutumunun önemine baktığımızda ise öğretmenlerin büyük oranda öğrencileri algısal ve kişiliksel açıdan etkilediği söylenebilir (Sezer, 2017). Bu sebeplerden ötürü öğrenme ve öğretim süreçlerinin istenilen şekilde ilerlemesi için çok sayıda çalışma gerçekleşmiş ve öğretmen öğrenci ilişkileri çok farklı boyutlardan ele alınarak kendisine alanyazında önemli bir yer bulmuştur. Bu boyutlardan biri de çocuk sevme düzeyidir. Öğretmenlerin çocuk sevme düzeylerinin öğrenci ilişkilerine, öğretim süreçlerine olumlu şekilde yansıdığı (Gelbal ve Duyan, 2010), öğretmenlerin iletişim becerilerini artırdığı (Uğurlu, 2013) ve çocuklarla iletişimlerinde konuşma, dinleme ve empati becerilerini manidar düzeyde açıkladığı (Saltalı ve Erbay, 2013) bilinmektedir. Ayrıca çocuk sevme düzeyi öğretmen adaylarının öğretme motivasyonları ile pozitif yönde, anlamlı bir ilişki içerisinde bulunmuştur (Özkal, 2020). Bunların yanı sıra çocuk kitabı okuyan ve çocuk oyunlarını bilen sınıf öğretmeni adaylarının (Çay ve Şanal, 2016) ve insani değerler bakımında dostluk düzeyi yüksek olan öğretmen adaylarının (Kadan ve Küçükali, 2018) çocuk sevme düzeyleri yüksek bulunurken Kaynak vd. (2015) benlik saygısı ile çocuk sevme düzeyi arasında olumlu ve kayda değer bir ilişki bulunmuştur. Kasapoğlu ve Akyol (2012) ise yaptıkları çalışmada okulöncesi öğretmenlerinin çocuk sevme düzeyinin yüksek olmasının çocuk haklarına ilişkin tutumunu etkilediğini fark etmişlerdir.

Öğretmenlerin çocuk sevme düzeyleri birçok faktörü etkilediği gibi çocuk sevme düzeyleri de birçok faktörden etkilenmektedir. Öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının çocuk sevme düzeylerini etkileyen sosyodemografik faktörler incelendiğinde ileride çocuk sahibi olmak isteyen, çekirdek ailede büyüyen, çocukluk dönemi iyi ve orta geçen öğretmen adaylarının (Kabaklı Çimen, 2015), annelerinin eğitim seviyesi düşük olan öğretmen adaylarının (Kadan ve Küçükali, 2018), 24 yaş ve üzeri olan ve sınıf düzeyleri yüksek olan okul öncesi öğretmen adaylarının (Yazıcı, 2013) ve evli olan, çocuk sahibi olan ve sınıf öğretmenliği branşında olan öğretmenlerin (Gelbal ve Duyan, 2010) çocuk sevme düzeyleri anlamlı bir düzeyde yüksek çıkmıştır. Ayrıca Yazıcı (2013), Küçükali ve Kadan (2018), Kaynak vd. (2015), Kabaklı Çimen (2015) ve Dereli İman (2014) kadınlarda çocuk sevme düzeylerini anlamlı bir düzeyde daha yüksek bulurken, Gelbal ve Duyan'ın (2010) incelemesinde çocuk sevme düzeyinde cinsiyete bağlı kayda değer bir fark bulunmamıştır. Tüm bu çalışmalar incelendiğinde öğretmenlerin sahip olduğu bazı sosyo-demografik özelliklerin çocuk sevme düzeyleri ile ilişkili olabileceği söylenebilir.

Sonuç olarak insan yaşamının kritik dönemlerini geçirmiş olduğu ve hayatının önemli basamaklarının okul yaşantısını kapsadığı göz önüne alındığında bu yaşantının olabildiğince nitelikli şekilde gerçekleşebilmesi için öğretmenlerin yeterliliklerinin, bilgi becerilerinin, gerekli yöntem ve teknik bilgilerinin yanı sıra çocuk sevme düzeylerinin de yüksek

olması gerektiği söylenebilir. Gelbal ve Duyan (2010) çocuk sevgisinin yüksek düzeyde olduğu kişilerin öğretmenlik alanına daha eğilimli olduklarını ifade etmiştir. Buradan yola çıkarak nitelikli eğitime ulaşmadaki nihai amaca öğretmenlerin çocuk sevme düzeylerini artırarak katkı sağlanabileceği düşünülebilir.

Çocuk sevme düzeyini etkileyen faktörlerle ilgili Türkiye'deki çalışmaların daha çok sosyodemografik özelliklere odaklandığı görülmüş ve alanyazınında çocuk sevme düzeyinin çokkültürlülük bağlamında bir araştırmaya denk gelinmemiştir. Bu araştırma kapsamında ırk, etnik yapı, cinsiyet, yaş, sosyal sınıf gibi çeşitli kültürel boyutların farkına varılması (APA 2002) olarak tanımlanan çokkültürlülüğün öğretmen adaylarında çocuk sevmeyi yordayan değişkenlerden biri olabileceği düşünülmüştür. Bu bağlamda çokkültürlülüğe daha yakından bakılacak olursa Yakışır (2009) çokkültürlülüğü ırkçılığa karşı çıkılarak, farklı kültürel değerlere sahip toplumların bir arada yaşaması olarak açıklamıştır. Ayrıca çokkültürlü modelde toplumun hiçbir unsuru diğerleriyle karıştırılmamakta ya da eritilmemekte, toplum her bir unsuru kendi özgünlüğüyle kabul etmektedir (Vatandaş, 2001). Çokkültürlü eğitim ise Banks vd. (2001) tarafından çeşitli ırk, etnik yapı ve sosyal gruplarda olan bütün öğrencilere eşit eğitim fırsatı yaratma ve bunun için okul ortamını ve yapısını değiştirme olarak açıklanmıştır. Çokkültürlü eğitimin okul ortamındaki uygulayıcısı öğretim süreçlerini yöneten öğretmenlerdir, bu da öğretmenlerin çokkültürlü eğitim ve öğretim anlayışına sahip olmasının eğitimde fırsat eşitliğine katkı sağlayacağını gösterir (Soylu ve Kaysılı, 2022). Ayrıca Boydak Özan ve Şengür (2017) çalışmasına göre öğretmen adaylarının çokkültürlülükle ilişkili bulunduğu kavramlar uyum, birliktelik ve sosyallik, eşitlik ve demokrasi, huzur, hoşgörü ve saygıdır.

Türkiye'de savaşlar, afetler vb. olaylar nedeniyle iç ve dış göçün gittikçe artması okullarda öğretmenlerin ve öğrencilerin farklı kültürlere sahip diğer öğrenci ve aileleriyle etkileşimlerini arttırabilmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin çokkültürlü kişilik özellikleri gün geçtikçe eğitimde daha önemli bir yer tutmaya başlamıştır. Okul öncesi öğretmen adayları ve öğretmenleriyle yapılan çalışmada çokkültürlü kişilik özelliklerinin çokkültürlü eğitim tutumları üzerindeki etkisi incelenmiş ve çokkültürlü kişilik özelliklerinin çokkültürlü eğitim ile orta seviyede pozitif etkileşim çıkmıştır (Bulut ve Sarıçam, 2016). Çokkültürlü kişilik özelliklerinin kültürlerarası duyarlılık ile ilişkisini öğretmen adaylarında inceleyen araştırmada ise çokkültürlü kişilik özelliklerinin açıklık ve kültürel empati alt boyutlarıyla yüksek düzeyde pozitif yönde ilişkili bulunmuştur (Aksin, 2023b). Kültürel empati ve duygusal dengenin etnik merkezlikle ise negatif yönde ilişkili olduğu görülmüştür (Aksin, 2023a). Öğretmenlerde İnfomal iletişim ile ilişkisini ele alan çalışmada da kültürel empati alt boyutuyla infomal iletişim kullanım sıklığı arasında anlamlı pozitif yönde ilişkiler bulunmuştur (Toytok ve Yıldırım, 2019). Ayrıca çokkültürlü kişilik boyutlarını farklı değişkenlerle açıklamaya çalışan çalışmalarda cinsiyete, öğrenim görülen branşa ve sınıf düzeyine göre kişilik boyutlarının farklılaştığı görülmüştür (Şahin ve Kılınç, 2016). Öğretmenlerde farklı dilde kendilerini ifade edebilmenin de çokkültürlülüğe yatkınlığın göstergesi olduğu bulunmuştur (Toytok ve Yıldırım, 2019). Dolayısıyla öğretmenlerin çokkültürlü kişilik özelliklerinin birçok faktörden etkilenebileceği ve sınıf içerisinde birçok faktörü de etkileyebileceği görülmektedir.

Banks vd. (2001) öğretmenlerle yaptıkları çalışmalarında öğrenci başarısı için öğretmenlerin akademik bilgilerinin yeterli olmadığını bu bilgilerinin yanına farklı kültürlere duyarlı olmanın eklenmesi gerektiğinin önemini ortaya koymuşlardır. Bu bağlamda Türkiye Göç İdaresi Başkanlığı'nın 2021-2022 verilerine bakıldığında Türkiye'de 5.013.631 yabancı uyruklu bireyin yaşadığı bilinmektedir. 2022 Ocak bilgilerine göre ise bu nüfusun 1.365.884'ünü 5-17 yaş aralığındaki eğitim çağındaki çocuklar oluşturmaktadır. Bu yaş aralığındaki 730 bini geçici koruma altında bulunan Suriyeli çocuklar olmak üzere toplam 935 bin öğrenci Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde eğitim - öğretimine devam etmektedir (Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı, 2022). Dolayısıyla okulda birçok farklı kültürden öğrenciler bir arada bulunmakta ve öğretmenlerin kapsayıcı eğitim çerçevesinde tüm çocuklara eşit şekilde davranması için çocuk sevme düzeyleri ve çokkültürlü kişilik özelliklerinin birbirleriyle olan ilişkisinin ortaya konması önemli görünmektedir. Bu kapsamda çocuk sevgisini etkileyen niteliklerin belirlenmesinin öğretmen adaylarında çocuk sevgisini arttırmak için yol gösterici olacağı düşünülerek çokkültürlülüğün çocuk sevgisinin yordayıcısı olup olmadığını ve çocuk sevgisinin ne gibi sosyo-demografik değişkenlerde fark göstereceği incelenmiştir.

Buradan hareketle bu çalışmada cevap aranacak araştırma soruları şu şekildedir:

1. Öğretmen adaylarının çokkültürlü kişilik özelliklerinin ve yaşlarının çocuk sevme puanlarını yordama gücü nedir?
2. Öğretmen adaylarının çocuk sevme puanlarında cinsiyete göre fark var mıdır?
3. Öğretmen adaylarının çocuk sevme puanlarında kardeş durumuna göre fark var mıdır?
4. Öğretmen adaylarının çocuk sevme puanlarında branşa göre fark var mıdır?
5. Öğretmen adaylarının çocuk sevme puanlarında aile türüne göre fark var mıdır?
6. Öğretmen adaylarının çocuk sevme puanlarında sosyoekonomik düzeye göre fark var mıdır?
7. Öğretmen adaylarının çocuk sevme puanlarında çocuk bakma durumları göre fark var mıdır?

8. Öğretmen adaylarının çocuk sevme puanlarında sınıf kademesine bağlı fark var mıdır?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışmada öğretmen adaylarının çökkültürlü kişilik özelliklerinin çocuk sevgisini yordama durumunu belirlemek için sosyal bilimlerde yaygın olarak başvurulan ilişkisel araştırma yöntemlerinden yararlanılmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışma grubunu 475 kadın (%78,77), 124 erkek (%20,56) ve 4 cinsiyetini belirtmek istemeyen (0,66), 6 farklı üniversitede eğitim - öğretime devam eden üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubu içerisinde Psikolojik Danışma ve Rehberlikten 192 (%31.84), Sınıf Öğretmenliğinden 115 (%19.07), Okul Öncesi Öğretmenliğinden 91 (%15.09), Özel Eğitim Öğretmenliğinden 45 (%7.46) ve Diğer Branş Öğretmenlerinden 160 (%26.53) öğrenci olmak üzere 15 farklı öğretmenlik branşında okuyan ve 1. sınıftan 263 (%43,62), 2. sınıftan 100 (%16,58), 3. sınıftan 139 (%23,05) ve 4. sınıftan 101 (%16,75) öğrenci olmak üzere toplam 603 eğitim fakültesi öğrencisi bulunmaktadır.

Kullanılan Veri Toplama Araçları

Barnett Çocuk Sevme Ölçeği

Barnett & Sinsini (1990) tarafından geliştirilen ölçek, Duyan ve Gelbal (2008) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek yedili Likert tipinde 14 maddeye sahiptir. Ölçeğin geçerlilik ve güvenilirliğine ilişkin yapılan analizde 243 üniversite öğrencisi yer almış ve Cronbach alfa değeri $\alpha=.92$, test tekrar test güvenirliliği ise 0.85 olarak elde edilmiştir. Geçerliliği için gerçekleştirilen AFA sonucuna göre 14 maddenin hepsi birinci boyutta yüksek faktör yükü barındırdığı belirlenmiş ve birinci faktörün toplam varyansı açıklama oranı %51.83 olarak bulunmuştur. Ölçekte en az 14 en fazla 98 puan alınırken, puanın artması bireyin çocuk sevgisinin arttığını göstermektedir. Bu çalışma çerçevesinde elde edilen Cronbach alfa katsayısı ise $\alpha=.926$ olarak bulunmuştur.

Çökkültürlü Kişilik Ölçeği-Kısa Formu (ÇKKÖ-40)

Van der Zee vd. (2013) geliştirdiği ve Sarıçam'ın (2014) Türkçeye uyarladığı ölçek beş alt boyutta çökkültürlü kişiliği açıklamayı amaçlamaktadır. Kültürel empati, açıklık, sosyal girişimcilik, duygusal denge ve esneklik alt boyutları olan ölçek beşli Likert tipinde toplam 40 maddeye sahiptir. Ölçeğin güvenilirliğine ilişkin yapılan analizde 407 üniversite öğrencisi yer almış ve Cronbach alpha iç tutarlılık güvenirlilik katsayısı tüm ölçek için .84 olarak bulunurken düzeltilmiş madde korelasyonlarının .24 ile .61 aralığında yer aldığı bulunmuştur. Yapı geçerliliği için gerçekleştirilen DFA sonucuna göre RMSEA= .076, GFI= .90, CFI= .90, NFI= .91, RFI= .89, IFI= .88 ve SRMR= .054 sonuçlarına ulaşılmıştır. Ölçekte en düşük 40, en yüksek 200 puan elde edilebilmektedir. Ölçekten alınan puan arttıkça çökkültürlü kişilik düzeyi de artmaktadır. Bu araştırma kapsamında elde edilen Cronbach alfa katsayısı .831 olarak bulunurken, ölçeğin alt boyutlarının Cronbach alfa katsayıları ise kültürel empati .784, esneklik .655, sosyal girişkenlik .788, açık görüşlülük .775 ve duygusal denge .730 olarak tespit edilmiştir.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacılar tarafından tasarlanan kişisel bilgi formunda yaş, cinsiyet, kardeş durumu, yaşanan bölge, sosyo ekonomik düzey, sınıf düzeyi, öğretmenlik branşı, akademik ortalama, aile türü ve daha önce çocuk bakma durumu yer almıştır. Ayrıca bilgilerin ayrışabilmesi için kişisel bilgi formunda öğrenim görünen üniversite başlığı da bulunmaktadır.

Veri Toplama İşlemi

Araştırma için öncelikle X Üniversitesi Etik Kurul Başkanlığı kurumdan 07.02.2024 tarihli ve 85434274-050.04.04 / 1272234 sayılı etik izin alınmıştır. Ardından üniversitelerde uygulama yapılabilmesi için gerekli yasal izin verilerin toplanacağı her üniversiteden ayrı ayrı alınmış, veri toplama araçları elektronik ortama aktarılıp bir form haline getirilmiş ve formun başına yazılı bir onam bilgilendirilmesi yazılıp gönüllü katılım istenmiştir. Çevrimiçi formun QR kodu oluşturularak izin alınan üniversitelerde çevrimiçi formun başında gönüllü onam alınacak şekilde öğrencilere dağıtılarak veriler toplanmıştır.

Veri Analizi

Çalışma verilerinin analizinde SPSS 21 programı tercih edilmiştir. Bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenler üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla Çoklu Regresyon Analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu bağlamda Verilerin regresyon analizi varsayımlarını karşılayıp karşılamadığı incelenmiştir. Bağımlı ve bağımsız değişkenlere ait basıklık ve çarpıklık katsayıları incelendiğinde (en yüksek 1.480, en düşük -1.007) -1.5 ile +1.5 aralığında bulunması (Tabachnick & Fidell, 2007) ve gözlemlenen histogram ve p-plot grafiklerinde değişken hatalarının normal dağıldığı görüldüğünden verilerin normal

dağıldığı kabul edilmiştir. Regresyon analizinin bir diğer varsayımı olan otokorelasyona bakmak amacıyla Durbin-Watson istatistiği kullanılmış ve DW = 1.946 olarak bulunmuştur. Durbin-Watson Test İstatistiği sonuçlarının 2 civarında olması otokorelasyonun var olmadığını göstermektedir (Gujarati, 2009). Çoklu doğrusallık varsayımı için ise varyans artış faktörleri (VIF) ve Pearsons Korelasyon katsayıları incelenmiş, çıkan sonuçta VIF değeri en yüksek 2.249, en düşük 2.267 çıkmıştır. VIF değerlerinin 5'in altında olması (Tarı, 2002, s. 164) ve Asteriou'a (2006, s. 96) göre Persons Korelasyon katsayısının .80'nin altında olması çoklu doğrusallık sorununun olmadığı sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Çıkan sonuçta katsayının en yüksek .68, en düşük -.41 bulunması bağımsız değişkenlerde çoklu bağıntı olmadığını göstermektedir.

Çalışmada aynı zamanda öğretmenlerin sahip olduğu sosyo-demografik özelliklere göre çocuk sevmeye düzeylerinde fark olup olmamasının incelenmesi amacıyla bağımsız örneklem t-Testi ve tek yönlü varyans analizlerinden faydalanılmıştır. Kullanılan bağımsız örneklem t-Testi ve tek yönlü faktör analizi alinyazında gruplar arası farklılıkların incelenmesi ve etkilerinin sınanması amacıyla kullanılmaktadır (Büyüköztürk, 2018; Karasar, 2002). Bağımsız örneklem t testi iki grup arasındaki farklılığı incelemeye kullanılırken (Büyüköztürk, 2018), tek yönlü varyans analizi ise üç ve daha fazla değişkenin ilişkisini ele alırken sıklıkla tercih edilmektedir (Green & Salkind, 2016).

Bulgular

Çalışmada öncelikle öğretmen adaylarında çocuk sevgisi puanlarının çokkültürlülüğün beş alt boyutunun puanları tarafından yordanıp yordanmadığı çoklu doğrusal regresyon analizi ile ele alınmıştır. Değişkenler arası ilişkiler ve regresyon analizi sırasıyla Tablo 1 ve Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 1.

Çokkültürlü Kişilik Özelliklerinin Alt Boyutları ile Çocuk Sevgisi Puanları Arasındaki İlişki Analizi Sonuçları

Değişkenler	Çocuk Sevgisi	Esneklik	Kültürel Empati	Sosyal Girişkenlik	Açık Görüşlülük	Duygusal Denge
Çocuk Sevgisi	1					
Esneklik	-,279*	1				
Kültürel Empati	,453*	-,415*	1			
Sosyal Girişkenlik	,306*	-,285*	,525*	1		
Açık Görüşlülük	,282*	-,178*	,387*	,353*	1	
Duygusal Denge	,355*	-,371*	,585*	,683*	,345*	1

*P < 0,01

Tablo 2.

Çokkültürlü Kişilik Özelliklerinin Çocuk Sevgisi Puanlarının Yordamasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Model	B	SH	Beta	t	p (Sig.)
(Sabit)	35,302	5,927		5,956	,000
Esneklik	-,400	,140	-,115	-2,857	,004
Kültürel Empati	1,098	,148	,345	7,419	,000
Sosyal Girişkenlik	-,069	,141	-,026	-,492	,623
Açık Görüşlülük	,211	,160	,070	1,320	,187
Duygusal Denge	,435	,106	,164	4,090	,000

R = ,496
R² = ,246

Tablo 2'ye bakıldığında esneklik (p=.004), kültürel empati (p=.000) ve duygusal denge (p=.000) alt boyutları çocuk sevgisini anlamlı düzeyde yordamaktadır. Esneklik alt boyutu negatif yönde çocuk sevgisi puanını bir birimde .400 etkilerken, kültürel empati ve duygusal denge pozitif yönde çocuk sevgisini sırasıyla bir birimde 1.098 ve .435 düzeyinde

yordamaktadır. Değişkenler birlikte ele alındığında ise $R=0,496$, $R^2= 0,240$, $p= .000$, $p<.05$. çocuk sevgisindeki toplam varyansın %24'ünü açıklamaktadır.

Öğretmen adaylarının çocuk sevgisi puanlarının cinsiyetlerine ve 0-18 yaş aralığında kardeşe sahip olup olmama durumuna göre bir fark olup olmadığını belirleyebilmek için gerçekleştirilen t-Testlerine ilişkin bulgular Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3.

Çocuk Sevgisi Puanlarının Cinsiyet ve 0-18 Yaş Aralığında Kardeşe Sahip Olma Durumuna Göre Bağımsız Örneklem t-testi Sonuçları

Değişken		N	Ort.	Ss.	t	p
Cinsiyet	Kadın	475	78,8147	14,4	1,448	,602
	Erkek	124	76,7419	13,0		
0-18 yaş aralığında kardeşi	Var	285	78,6667	14,6	,689	,663
	Yok	240	77,7958	14,1		

Tablo 3'te görüldüğü üzere, çocuk sevgisinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($t= 1.448$, $p>.05$). Ayrıca, öğretmen adaylarında çocuk sevgisinin 0-18 yaş aralığında kardeşe sahip olma durumuna bağlı olarak da manidar bir düzeyde farkın olmadığı bulunmuştur ($t= .689$, $p>.05$).

Çocuk sevgisinin sınıf düzeylerine göre farklılaşma durumunu incelemek için tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır ve bulgular Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4.

Çocuk Sevgisi Puanlarının Sınıf Düzeyine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın kaynağı	SS	sd	MS	F	p
Gruplar Arasında	649,302	3	216,434	1,061	,365
Gruplar İçi	122202,094	599	204,010		
Toplam	122851,396	602			

Tablo 4'te görüldüğü üzere sınıf düzeyine göre çocuk sevgisi puanında anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı görülmüştür ($t= 1.061$, $p>.05$).

Çocuk sevgisi puanının öğretmenlik bölümlerine göre farklılaşmasını incelemek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır ve bulgular Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5.

Çocuk Sevgisi Puanlarının Öğretmenlik Bölümlerine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	SS	sd	MS	F	p
Gruplar Arasında	4821,836	4	1205,459	6,107	,000
Gruplar İçi	118029,560	598	197,374		
Toplam	122851,396	602			

Tablo 5'te görüldüğü öğretmen adaylarının çocuk sevgilisi puanlarının ortalamasının öğretmenlik analarına göre farklılaşmaktadır ($F_{(2-598)}=6.107$, $p<.05$). Gruplar arasında ortaya çıkan farkın kaynağı post hoc testlerden Tukey ile incelenmiş ve elde edilen bulgular Tablo 6'te verilmiştir.

Tablo 6.*Çocuk Sevgisi Puanlarının Öğretmenlik Bölümlerine Göre Tukey HSD Sonuçları*

Grup Karşılaştırmaları	M (Ortalama Farkı I-J)	SE	p
PDR – Okul Öncesi Öğretmenliği	-6,30529*	178,800	,004
PDR – Sınıf Öğretmenliği	-5,67853*	165,659	,006
Diğer Branş Öğretmenleri – Sınıf Öğretmenliği	-5,94103*	171,752	,005
Diğer Branş Öğretmenleri – Okul Öncesi Öğretmenliği	-6,56779*	184,459	,004

*p< 0.05

Post Hoc Tukey sonuca göre Tablo 6'da da görüleceği üzere Psikolojik Danışma ve Rehberlik bölümünün Okul Öncesi Öğretmenliği (p=.004) ve Sınıf Öğretmenliğiyle (p=.006) ve Diğer Branş Öğretmenlerinin Sınıf Öğretmenliği (p=.005) ve Okul Öncesi Öğretmenliğiyle (p=.004) farklılaştığı görülmektedir. Ayrıca çocuk sevgisi puanlarının ortalama değerine göre ise Okul Öncesi Öğretmenliğinin en yüksek puanı aldığı (\bar{x} =82,4615) ardından sırasıyla Sınıf Öğretmenliği (\bar{x} =81,8348), Özel Eğitim Öğretmenliği (\bar{x} =78,1778), Psikolojik Danışma ve Rehberlik (\bar{x} =76,1563) ve Diğer Branş Öğretmenlerinin (\bar{x} =75,8938) geldiği görülmektedir.

Çocuk sevgisi puanlarında çocuk bakma durumlarına göre farkın bulunup bulunmadığını göstermek için tek yönlü varyans analizi gerçekleştirilmiştir.

Tablo 7.*Çocuk Sevgisi Puanlarının Çocuk Bakma Durumlarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları*

	SS (Kareler Toplamı)	df	MS	F	p
Gruplar Arasında	2757,556	2	1378,778	6,889	,001
Gruplar İçi	120093,840	600	200,156		
Toplam	122851,396	602			

Çıkan tek yönlü varyans analizi sonucuna göre daha önce çocuk bakmayan öğretmen adaylarının çocuk sevgisi puanı daha önce çocuk bakan ve daha önce çocuk bakımına yardımcı olan öğretmenlere göre kayda değer seviyede farklılaşmaktadır p = .001 p<.05 (Tablo 7). Bu sonuçtan yola çıkılarak Post Hoc Tukey testinin yapılması uygun görülmüş ve analiz bulguları Tablo 8'de aktarılmıştır.

Tablo 8.*Çocuk Sevgisi Puanlarının Çocuk Bakma Durumuna Göre Tukey HSD Sonuçları*

Grup Karşılaştırmaları	M (Ortalama Farkı I-J)	SE	p
Daha önce çocuk bakmayan- daha önce çocuk bakan	-5,02950*	1,69556	,009
Daha önce çocuk bakmayan- daha önce çocuk bakımına yardımcı olan	-4,47442*	1,31901	,002

*p< 0.05

Post Hoc Tukey sonucu incelendiğinde daha önce çocuk bakmayan bireyler daha önce çocuk bakan bireylere göre (p=.009, p<.005) ve daha önce çocuk bakımına yardımcı olan bireylere göre (p=.002, p<.05) farklılaştığı görülmektedir. Bu farklılaşmada sırasıyla çocuk bakan bireyler (\bar{x} =80,0893), çocuk bakımına yardımcı olan bireyler (\bar{x} =79,5342) ve çocuk bakmayan bireyler (\bar{x} =75,0598) geldiği görülmektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Yapılan araştırmada elde edilen sonuçlara dayanarak çokkültürlü kişilik özelliklerinden esnekliğin negatif, duygusal denge ve kültürel empatinin ise pozitif yönde çocuk sevgisini yordadığı görülmektedir. Aynı zamanda öğretmen adaylarının çocuk sevgisi düzeylerinde cinsiyet, 0-18 yaş aralığında kardeşe sahip olma durumu ve sınıf düzeyine göre fark olmadığı, öğretmenlik bölümleri ve çocuk bakma durumuna göre anlamlı düzeyde bir fark olduğu bulunmuştur.

Çalışmada esnekliğin çocuk sevmeyi negatif yönde yordaması literatürle çelişen bir bulgudur. Esnek bireylerin yeni deneyimlere ve dış çevrelere açık bir tutum sergiledikleri ifade edilmektedir (Kashdan & Rottenberg, 2010), buna ek olarak esnek olmayan bireylerin alışık olmadıkları bir ortamda rahat edemedikleri de görülebilmektedir (Richard, 2012). Dolayısıyla esnek bireylerin kendilerinden ve çevrelerinden farklı bireylerle bir arada olmaktan rahatsız olmayacağı varsayılabilir. Bununla beraber esnek bireyler her ne kadar yapıları gereği farklı ortamlarda rahat edebilseler de bu durum o ortamları sevip sevmedikleri ile ilgili bir ipucu sağlamamaktadır. Buradan hareketle esnekliğin davranışsal olarak çocuklarla bir arada olmayı sağlayabileceği ancak duygusal anlamda sevmeye yol açamayabileceği söylenebilir. Dahası, bu çalışmada esneklik özelliği arttıkça çocuk sevmenin azaldığı görülmektedir. Bunun bir nedeni de esnek bireylerin çok farklı ortamlarda bulunması ve diğerlerine göre daha fazla deneyim kazanmasından dolayı neyi sevip sevmediklerine ilişkin daha net fikirlerinin olması ve sosyal beğenirlikten daha az etkileniyor olmaları olabilir.

Duygusal denge, stresli durumlar karşısında sakin kalabilme olarak tanımlanabilir (Bulut ve Sarıçam, 2016). Bu özellik, karşılaşılacak zorluklar karşısında sorun çözme yeteneğine olumlu bir katkı sağlamaktadır. Yıldırım (2014, s. 30) ise duygusal dengenin kişiler arası ilişkilerde önemli bir faktör olduğunu belirtmiştir. Çocuk sevgisinin de bir ilişki türü olduğu ve çocukların beklenmedik davranışları karşısında sakin kalmanın gerekliliği göz önüne alındığında, çocuk sevgisinin duygusal denge ile artacağı sonucuna varılabilir. Van der Zee & Van Oudenhoven (2000) göre, duygusal dengenin korunabilmesi bireylerin stresli durumlara başa çıkarken sakin kalmalarını sağlamaktadır. Bu durum, özellikle çocuklarla karşılaşılacak stresli anlarda, bireyin daha kontrollü bir tavır sergileyerek çocuğa olan sevgisini devamlılığına olanak sağlamaktadır. Kültürel empati ise farklılık taşıyan bireye karşı doğru empati kurma noktasında ve farklı kültürlerle ait bireylerin duygu, düşünce ve davranışlarını anlama ve ayırt etme bağlamında etkili bir faktördür (Van der Zee & Van Oudenhoven, 2000). Çocukların çeşitli davranışlar ve farklı yönelimler sergiledikleri göz önüne alındığında, bireylerin çocukları anlamaları, çocuklara karşı empati kurarak daha duygusal bir boyutta temas kurmaları ve çocuklara hoşgörü ile yaklaşmaları kapsamında kültürel empati faktörünün önemli bir rol oynayabileceği söylenebilir. Toytok ve Yıldırım (2019) çalışmasından yola çıkarak, öğretmenlerin okullarda sıklıkla kullandığı ve bireylere daha empatik bir yaklaşım sunan informal iletişim yöntemlerinin kültürel empati ile pozitif ve manidar bir etki barındırdığı sonucuna varılmıştır. Bu bağlamda, kültürel empati düzeyi yüksek olan öğretmen adaylarının, öğrencilerle daha empatik bir iletişim kurabileceği ve bu iletişimin sevgi temeline dayalı bir anlayış geliştirmeye katkı sağlayacağı ifade edilebilir.

Araştırma bulguları, öğretmen adaylarının Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği branşlarında çocuk sevgisi düzeyinin diğer alanlara kıyasla daha yüksek olduğunu, Psikolojik Danışma ve Rehberlik ile Diğer Branş Öğretmenlerinde ise bu düzeyin daha düşük seyrettiğini ortaya koymaktadır. Bu çalışmanın bulgularına benzer olarak Ercan (2014) da çalışmasında Okul Öncesi Öğretmenlerinin çocuk sevme puanlarının ortaokul öğretmenlerine kıyasla daha yüksek olduğunu bulmuştur. Benzer şekilde, Kabaklı Çimen (2015), Okul Öncesi Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin, Türkçe Öğretmenliği, İngilizce Öğretmenliği ve Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümündeki öğrencilere göre daha yüksek çocuk sevme puanları aldığını ortaya koymuştur. Türk vd. (2017) ise, okul öncesi ve ilkököl düzeyinde çalışan öğretmenlerin, ortaokul ve lise düzeyinde çalışan öğretmenlere kıyasla manidar bir düzeyde daha yüksek çocuk sevgisi puanlarına sahip olduğunu tespit etmiştir. Bunların aksine Atalay (2024) çocuk sevme puanlarının öğretmenlik branşına göre farklılaşmadığını bulmuştur. İlgili literatür incelendiğinde, genel olarak çocuklarla daha fazla vakit geçiren öğretmenlik bölümlerinin çocuk sevgisi puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum, çocuklarla çalışmayı seven bireylerin bu bölümleri tercih etmelerinin belirleyici bir etken olabileceğini göstermektedir. Ayrıca, Sosyal Öğrenme Kuramının karşılıklı belirleyicilik ilkesi (Wood & Bandura, 1989) doğrultusunda, mesleğin gereği olarak çocuklarla ilgilenmenin bireylerin çocuk sevme düzeylerini artırabileceği söylenebilir. Bunun yanı sıra Psikolojik Danışma ve Rehberlik bölümündeki öğrencilerin, Okul Öncesi Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği ve Özel Eğitim Öğretmenliği öğrencilerine kıyasla daha düşük çocuk sevme puanlarına sahip olmalarının, Psikolojik Danışma hizmetlerinin tüm okul düzeylerinde sunulması ve bazı bireylerin danışmanlık alanında yetişkinlerle çalışmayı tercih etme fırsatlarının olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Bu durum, Psikolojik Danışma ve Rehberlik öğrencilerinin, çocuklarla daha fazla vakit geçiren öğretmenlik branşlarına göre daha düşük çocuk sevme düzeylerine sahip olmasına neden olmuş olabilir.

Öğretmen adaylarının çocuk sevgisi puanları, çocuk bakma durumlarına göre de farklılıklar göstermektedir. Çalışma bulgularına dayanarak daha önce çocuk bakan, çocuk bakımına yardımcı olan ve daha önce çocuk bakmayan bireylerin çocuk sevgisi puanları arasında belirgin farklılıklar gözlemlenmiştir. İlgili alanyazın incelendiğinde bu durum, Bektaş vd. (2015), Akgün Kostak (2013) ve Kabaklı Çimen (2015) tarafından yapılan çalışmalarla da desteklenmektedir. Bu çalışmalar, çocuk sevgisi puanlarının, bireylerin çocuk bakma deneyimlerine göre farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu

bağlamda, bireylerin yaşamlarında çocuklarla temas kurmaları ve çocukların bakımını sağlamaları, bu süreçte daha yakın ve sinerjik bir bağ geliştirmelerine ve dolayısıyla bireylerin çocuk sevgisi üzerinde olumlu bir etki göstermelerine katkı sağlamaktadır. Bu bakımdan çocuk bakma deneyimi bireylerin çocuk sevgisini artırdığına işaret etmektedir. Bu nedenle, öğretmen adaylarının çocuk sevgisi puanlarının artırılması için çocuk bakma deneyimlerinin önemi vurgulanmalıdır. Bunların yanı sıra anlamlı fark bulunmayan değişkenlere bakıldığında; cinsiyet değişkeni açısından elde edilen bulgular, çocuk sevgisi düzeyinde kadın ve erkek öğretmen adayları arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Bu durum, Gelbal ve Duyan'ın (2010) çalışmasındaki bulgularla paralellik göstermektedir. Bununla birlikte, diğer bazı çalışmalarda kadın öğretmen adaylarının çocuk sevgisi düzeylerinin erkeklere göre daha yüksek olduğu bildirilmiştir (Dereli İman, 2014; Kabaklı Çimen, 2015; Kadan & Küçükali, 2018; Yazıcı, 2013). Mevcut bulguların Gelbal ve Duyan (2010) ile paralel olması cinsiyet faktörünün çocuk sevgisi düzeyi üzerinde her zaman bir etki yaratmayacağını gösterebilir. Araştırma kapsamında, 0-18 yaş aralığında kardeşe sahip olma durumu ile çocuk sevgisi düzeyi arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Benzer şekilde Demir (2020) tarafından hemşirelik ve çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinin çocuk sevgisini incelediği çalışmada da kardeş sayısı ile çocuk sevgisi düzeyi arasında bir ilişki bulunmamıştır. Bu bulgular, öğretmen adayları üzerinde yapılan doğrudan bir çalışma olmaması nedeniyle, sonuçların karşılaştırılmasını güçleştirmektedir fakat bu durum, ilgili alanda daha fazla araştırma yapılması için bir fırsat sunmakta ve araştırmacılara bu konuda yeni bir saha açmaktadır. Sınıf düzeyi değişkeni açısından yapılan analizler sonucunda da öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre çocuk sevgisi düzeylerinde anlamlı bir fark saptanmamıştır. Bu bulgu, Yazıcı'nın (2013) çalışmasıyla çelişmektedir. Yazıcı (2013), sınıf düzeyi arttıkça çocuk sevgisi eğiliminin anlamlı biçimde yükseldiğini ortaya koymuştur. Ancak bu araştırmanın bulguları, bu değişkenin tek başına çocuk sevgisi düzeyini ilişkili olmadığına işaret etmektedir. Bu farklılığın oluşmaması, öğretmen adaylarının öğrenim sürecinin başlangıcından itibaren istikrarlı bir tutum sergiledikleri şekilde yorumlanabilir.

Araştırma sonuçlarına dayanarak, özellikle çocuklarla daha fazla vakit geçiren öğretmenlik branşlarında niteliği artırmak için öğretmen ve öğretmen adaylarına çokkültürlü eğitim kapsamında çeşitli yaklaşımlar önerilebilir. Meslek hayatında hizmet içi eğitimler, öğrencilik döneminde ise grup rehberliği veya psikoeğitim yöntemleriyle bu duyarlılığın kazanılması mümkündür. Kaya'nın (2014) araştırması, öğretmen adaylarının bu konuda eksiklik yaşadığını göstermektedir. Bu nedenle, üniversitelerin eğitim fakültelerinde farklı kültürlerden bireyleri bir araya getiren etkileşimli psikolojik danışma gruplarının düzenlenmesi faydalı olabilir. Ayrıca, eğitim fakültelerinde çokkültürlülük ve kültüre duyarlılık konularında farkındalığı artıracak seminerler, konferanslar ve zirveler düzenlenmesi de önerilmektedir. Yükseköğretim Kurulu'nun 18 Ağustos 2020 tarihinde yayımladığı kararı uyarınca, eğitim fakültelerine verilen program düzenleme yetkisi devri ile fakültelerin programlarına kültürel çeşitlilik, kültüre duyarlı iletişim ve çokkültürlü eğitim gibi başlıkların eklenmesi, ilgili fakültelerden mezun olacak öğrencilerin çokkültürlülük duyarlılığının artmasına katkı sağlayabilir. Bu durum, öğrencilerin çocuk sevgisinin artmasına ve dolayısıyla verecekleri eğitimin niteliğinin yükselmesine olanak tanıyacaktır. Ayrıca, Psikolojik Danışma ve Rehberlik bölümleri özelinde, "Kültüre Duyarlı Psikolojik Danışma" dersinin zorunlu alan dersleri arasına alınması da bireylerin daha kapsayıcı ve eşitlikçi bir anlayış geliştirmelerine katkıda bulunabilir.

Bu çalışma literatüre olan katkılarının yanı sıra belirli sınırlılıklar içermektedir. Araştırma grubunun sınıf düzeyinde homojen bir dağılım göstermemesi, erkek öğretmen adayları oranının az olması ve verilerin sadece Ankara ve Bartın ilindeki üniversitelerden toplanması, sonuçların genellenebilirliğini kısıtlayabilir. Bu nedenle, araştırmanın, her sınıf düzeyinde eşit şekilde dağıtılmış daha geniş ve çeşitli bir örnekleme yeniden test edilmesi, daha sağlıklı sonuçlar elde edilmesini sağlayabilir. Bununla beraber çalışmada çevrimiçi yöntemlerle veri toplanmış olup, bu durum internet erişimi ve formu doldurabilecek teknolojik cihazı olan üniversite öğrencilerine ulaşılmasını sağlamıştır. Çalışmanın sonuçları genellenirken bu durum dikkate alınmalıdır.

Katkıda Bulunanlar

Makaleye katkısı olan herhangi kişi veya kurum bulunmamaktadır.

Etik Kurul Onay Bilgileri

Araştırma için öncelikle Ankara Üniversitesi Etik Kurul Başkanlığı kurumdan 07.02.2024 tarihli ve 85434274-050.04.04 / 1272234 sayılı etik izin alınmıştır

Çıkar Çatışması

Yazarlar tarafından çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Finansal Destek

Bu çalışma için herhangi bir finansal destek alınmamıştır.

Yazar Katkıları

Yazarlar çalışmaya eşit derecede katkıda bulunmuştur.

Kaynakça

- Akgün Kostak, M. (2013). Hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin çocuk sevme durumları, çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliği dersinin çocuk sevme durumlarına etkisi ve etkileyen faktörler. *Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi*, 2(2), 50-56. <http://chd.cumhuriyet.edu.tr/tr/download/article-file/48792>
- Aksin, A. (2023a). Öğretmen adaylarında etnikmerkezçiliğin yordayıcısı olarak çokkültürlü kişilik özellikleri. *Akademik Matbuat*, 7(1), 191-205. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3261423>
- Aksin, A. (2023b). Öğretmen adaylarında çokkültürlü kişilik özelliklerinin kültürlerarası duyarlılıkla ilişkisi. *International Journal of Eurasia Social Sciences (IJOESS)*, 14(53), 872-884. <http://dx.doi.org/10.35826/ijoess.3366>
- American Psychological Association. (2002). Guidelines on multicultural education, training, research, practice, and organizational change for psychologists. <https://www.apa.org/about/policy/multicultural-guidelines-archived.pdf>
- Asteriou, D. (2006). *Applied econometrics: A modern approach using EViews and Microfit*. Palgrave Macmillan. <https://archive.org/details/applieconometr0000aste>
- Atalay, D. (2024). Öğretmen adaylarının çocuk sevme durumlarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını yordama düzeyi. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(35), 447-466. <https://doi.org/10.54600/igdirsosbilder.1389135>
- Aydın, A. R. (2009). Öğretmen-öğrenci ilişkilerinde empati ve öğretmenlerin rol modeli üzerine. *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 9(1), 75-83. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/52336>
- Banks, J. A., Cookson, P., Gay, G., Hawley, W. D., Irvine, J. J., & Nieto, S. (2001). Diversity within unity: Essential principles for teaching and learning in a multicultural society. *Phi Delta Kappan*, 83(3), 196-203. <https://education.uw.edu/sites/default/files/cme/docs/DiversityUnity.pdf>
- Barnett, M. A., & Sinisi, C. S. (1990). The initial validation of a liking of children scale. *Journal of Personality Assessment*, 55(1-2), 161-167. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa5501&2_15
- Bektaş, M., Ayar, D., Bektaş, İ., Selekoğlu, Y., Akdeniz Kudubeş, A., & Sal Altan, S. (2015). Hemşirelik öğrencilerinin çocuk sevme durumlarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *The Journal of Pediatric Research*, 2(1), 37-41. <https://doi.org/10.48071/sbuhemşirelik.1021078>
- Boydak Özcan, M., & Şengür, D. (2017). Öğretmenlerin çok kültürlü eğitim ve anadilde eğitim hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *Firat University Journal of Social Sciences/Sosyal Bilimler Dergisi*, 27(2), 113-121. <https://doi.org/10.18069/firatsbed.346492>
- Bulut, M., & Sarıçam, H. (2016). Okul öncesi öğretmen ve öğretmen adaylarında çokkültürlü kişiliğin çokkültürlü eğitim tutumları üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 295-322. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/181146>
- Büyüköztürk, Ş. (2018). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (31. baskı). Pegem Akademi.
- Çay, Y., & Şanal, M. (2016). Sınıf öğretmeni adaylarının ve sınıf öğretmenlerinin çocuk sevme düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2016(6), 134-142. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/405316>
- Demir E. (2020). Hemşirelik ve çocuk gelişimi öğrencilerinin çocuk sevme düzeylerinin değerlendirilmesi ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 23(1): 17-22. <https://doi.org/10.17049/ataunihem.459595>
- Dereli-İman, E. (2014). Okul öncesi öğretmen adaylarının çocuk sevgisi ve öğretmenlik mesleğine ilişkin motivasyonlarının incelenmesi. *Kuramsal Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(4), 482-504. <http://dx.doi.org/10.5578/keg.6950>
- Durrant, J. (2012). *A guide to building healthy parent-child relationships: A positive, rights-based approach*. Save the Children. <https://resourcecentre.savethechildren.net/pdf/6182.pdf>
- Duyan, V., & Gelbal, S. (2008). Barnett Çocuk Sevme Ölçeğini Türkçeye uyarlama çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 33(148), 40-48. <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/674/125>
- Ercan, R. (2014). Öğretmenlerde çocuk sevgisi. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(8), 435-444. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7370>

- Ergün, M., & Özdaş, A. (1999). Okul gözlemi ve uygulama çalışmalarının öğretmen adayları üzerindeki etkisi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(3), 115-119. <https://acikerisim.aku.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11630/3065/115-119.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Gelbal, S., & Duyan, V. (2010). İlköğretim öğretmenlerinin çocuk sevme durumlarına etki eden değişkenlerin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(38), 127-137. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/87446>
- Green, S. B., & Salkind, N. J. (2016). *Using SPSS for Windows and Macintosh: Analyzing and understanding data* (7th ed.). Pearson.
- Gujarati, D. N. (2009). *Basic econometrics*. Tata McGraw-Hill Education. https://cbpbu.ac.in/userfiles/file/2020/STUDY_MAT/ECO/1.pdf
- Kabaklı Çimen, L. (2015). Eğitim fakültesi öğrencilerinin çocuk sevme eğilimlerine etki eden değişkenlerin incelenmesi. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(11), 811-830. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8446>
- Kadan, G., & Küçükali, R. (2018). Öğretmen adaylarının insani değerler ve çocuk sevme düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası İnsan Çalışmaları Dergisi*, 1(2), 281-304. <https://doi.org/10.35235/uicd.464979>
- Karasar, N. (2002). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (11. baskı) Nobel Yayıncılık.
- Kasapoğlu, K., & Akyol, T. (2012). Liking of children as a predictor of attitudes toward children's rights. *The New Educational Review*, 28(2), 49-59. <https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/tner/201202/tner2804.pdf>
- Kashdan, T. B., & Rottenberg, J. (2010). Psychological flexibility as a fundamental aspect of health. *Clinical Psychology Review*, 30(7), 865-878. <https://doi.org/10.1016/i.cpr.2010.03.001>
- Kaya, Y. (2014). Öğretmen adaylarının çokkültürlü eğitim hakkındaki bilgi, farkındalık ve yeterliliklerinin belirlenmesi. *Asian Journal of Instruction (E-AJI)*, 2[1 (ÖZEL)], 102-115. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/17665>
- Kaynak, K. B., Ergin, B., Arslan, E., & Pınarcık, Ö. (2015). Okul öncesi öğretmeni adaylarının benlik saygıları ile çocuk sevmeleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 14(1), 86-96. <https://doi.org/10.17051/io.2015.35947>
- Marso, R. N., & Pigge, F. L. (1994, October 12-15). *Personal and family characteristics associated with reasons given by teacher candidates for becoming teachers in the 1990s: Implications for the recruitment of teachers* [Conference presentation]. Annual Conference of the Midwestern Educational Research Association, Chicago, IL, United States. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED379228.pdf>
- Özkal, N. (2020). Öğretmen adaylarının çocuk sevme düzeylerinin öğretme motivasyonlarını yordama gücü. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(2), 885-898. <https://doi.org/10.26468/trakyasobed.659062>
- Özmen, F. (1999). Etkili eğitimin gerçekleştirilmesinde duyuşsal alanın önemi: Sevgi eğitimi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 193-198. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/71980#page=174>
- Richard, L. (2012, 23 Ağustos). *Why leaders need empathy and flexibility?* Lawyer Brain. 17 Ağustos 2024 tarihinde <https://www.lawyerbrain.com/2012/08/why-leaders-need-empathy-and-flexibility/> adresinden erişildi.
- Saltalı, N., & Erbay, F. (2013). Okul öncesi öğretmenlerinin konuşma, dinleme ve empati becerilerinin çocuk sevme. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 159-174. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1490652>
- Sarıçam, H., (2014). Öğretmen adaylarının çokkültürlü kişilik düzeyleri ile çokkültürlü eğitime yönelik tutumlarının incelenmesi. 4th International Symposium of Policies and Issues on Teacher Education-ISPITE2014 (pp.114-116). Ankara, Turkey
- Sezer, S. (2017). Novice teachers' opinions on students' disruptive behaviours: A case study. *Eurasian Journal of Educational Research*, 17(69), 199-219. <http://dx.doi.org/10.14689/ejer.2017.69.11>
- Soylu, A., & Kaysılı, A. (2022). Öğretmenlerin kültürel açıdan duyarlı öğretim öz yeterliliklerinin değerlendirilmesi: Bir uyarılama ve uygulama çalışması. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 55(55), 1-30. <https://doi.org/10.15285/maruaebd.857168>

- Şahin, M. H., & Kılınc, E. (2016). Eğitim fakültesi öğrencilerinin çok kültürlü kişilik düzeylerinin belirlenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 14. <https://arastirmax.com/en/system/files/dergiler/116393/makaleler/5/1/arastirmax-egitim-fakultesi-ogrencilerinin-cok-kulturlu-kisilik-duzeylerinin-belirlenmesi.pdf>
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics* (5th ed.). Allyn & Bacon/Pearson Education.
- Tarı, R. (2002). *Ekonometri* (2. baskı). Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, Göç ve Acil Durumlarda Eğitim Daire Başkanlığı. (2022). *2021-2022 Göçmen nüfusu ve eğitim raporu*. T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. https://hboigm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2022_01/26165737_goc2022sunu.pdf
- Toytok, E. H., & Yıldırım, M. B. (2019). Öğretmenlerin çok kültürlü kişilik özellikleri ve informal iletişim. *Ekev Akademi Dergisi*, 23(77), 105-120. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2563459>
- Türk, R., Kardaş Özdemir, F., & Kerimoğlu Yıldız, G. (2017). Öğretmenlerin çocuk sevme durumlarının belirlenmesi: Kars örneği. *İzmir Dr. Behçet Uz Çocuk Hastalıkları Dergisi*, 7(1), 45-52. <https://doi.org/10.5222/buchd.2017.045>.
- Uğurlu, T. C. (2013). Öğretmenlerin iletişim becerisi ve empatik eğilim davranışlarının çocuk sevme düzeyleri üzerine etkisi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 3(2), 51-61. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/209648>
- Van der Zee, K. I., & Van Oudenhoven, J. P. (2000). The multicultural personality questionnaire: A multidimensional instrument for multicultural effectiveness. *European Journal of Personality*, 14(4), 291–309. [https://doi.org/10.1002/1099-0984\(200007/08\)14:4<291::AID-PER377>3.0.CO;2-6](https://doi.org/10.1002/1099-0984(200007/08)14:4<291::AID-PER377>3.0.CO;2-6)
- Van der Zee, K., Van Oudenhoven, J. P., Ponterotto, J. G., & Fietzer, A. W. (2013). Multicultural Personality Questionnaire: Development of a short form. *Journal of Personality Assessment*, 95(1), 118–124. <https://doi.org/10.1080/00223891.2012.718302>
- Vatandaş, C. (2001). Çok kültürlü bir yapıda toplumlar ve ulusal etnik kimlikler. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2. <https://acikerisim.aku.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11630/2525/85-99.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Wood, R., & Bandura, A. (1989). Social cognitive theory of organizational management. *The Academy of Management Review*, 14(3), 361–384. <https://doi.org/10.2307/258173>
- Yakışır, A. N. (2009). *Bir modern olgu olarak çok kültürlülük* (Tez No: 249784) [Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi]
- Yazıcı, Z. (2013). Okul öncesi öğretmen adaylarının çocuk sevme eğilimlerinin incelenmesi. *Mediterranean Journal of Humanities*, 3(2), 279-286. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3713136>
- Yıldırım, B. I. (2014). *Çalışanların beş faktör kişilik özellikleri ile iş tatminleri arasındaki ilişki: Alanya'daki beş yıldızlı oteller üzerine bir uygulama*. (Tez No: 363379) [Doktora tezi, Akdeniz Üniversitesi]
- Yörükoğlu, A. (1989). *Çocuk ruh sağlığı* (14. baskı). Türkiye İş Bankası Yayınları.

Extended Abstract

Introduction

Love is defined as all positive and positive emotional states that bring individuals closer to each other (Bektaş et al., 2015). In addition, love is an emotion that is constantly desired to be satisfied as much as hunger and thirst, which are basic needs (Yörükoğlu, 1989). As with every individual, children need love for the harmonious development of their personalities and to gain a sense of basic trust (Bektaş et al., 2015). Ercan (2014) also stated that children should grow up in a loving family in order to develop a healthy personality. Özmen (1999) stated that the love seen in the family and the environment contributes to children to attach importance to love and to create love environments. Durrant (2012) study on the importance of love shows that love is a critical variable in terms of recognising, understanding and supporting the development of the child. Therefore, it seems important for the child to feel the feeling of love and to be loved for the child's holistic development.

It seems important for the holistic development of the child to feel love and to be loved. Loving a child is not only the duty of parents. The fact that adults outside the family who interact with children also have child love can contribute to the healthy upbringing of children who are the future of society. Teachers are at the forefront of these. It has been found that loving children reflects positively on education and training and can reduce discipline problems (Ergün & Özdaş, 1999), that children who realize that they are loved by their educators feel love for their educators and this increases mutual interaction and productivity (Kabaklı Çimen, 2015), and that prospective teachers with high levels of child love are more open to learning information about children (Dereli İman, 2014). Therefore, it can be said that teachers' love for children has a role in facilitating education and training activities while supporting the healthy development of children.

It is known that teachers' child-love levels reflect positively on student relationships and teaching processes (Gelbal & Duyan, 2010), increase teachers' communication skills (Uğurlu, 2013), and significantly explain their speaking, listening and empathy skills in their communication with children (Saltalı & Erbay, 2013). In addition, the level of liking for children was found to have a positive and significant relationship with pre-service teachers' motivation to teach (Özkal, 2020).

Teachers' child love levels are affected by many factors, as well as child love levels affect many factors. For example, while Yazıcı (2013), Küçükali and Kadan (2018), Kaynak et al. (2015), Kabaklı Çimen (2015) and Dereli İman (2014) found that the level of child love was significantly higher in women, Gelbal and Duyan (2010) found no significant difference in child love levels according to gender. At the same time, pre-service teachers who want to have children in the future, who grew up in a nuclear family, who had a good or average childhood (Kabaklı Çimen, 2015) and teachers who are married, have children and are in the classroom teaching branch (Gelbal & Duyan, 2010) had significantly higher levels of child love.

Studies in Turkey on the factors affecting the level of child love have mostly focused on sociodemographic characteristics, and there are no studies in the literature addressing the relationship between the level of love for children and multiculturalism. The increase in internal and external migration in Turkey due to wars, disasters, etc. may increase the interaction of teachers and students with other students and families with different cultures in schools. For this reason, multicultural personality traits of teachers have become more important in education day by day. In the study on the relationship between informal communication and teachers, significant positive relationships were found between the cultural empathy sub-dimension and the frequency of informal communication use (Toytok & Yıldırım, 2019). Therefore, multicultural personality traits of teachers may be related to their characteristics of loving children.

In order for teachers to treat all children equally within the framework of inclusive education, it seems important to reveal the relationship between child love levels and multicultural personality traits. In this context, it was thought that determining the qualities affecting child love would be a guide to increase child love in pre-service teachers, and it was examined whether multiculturalism is a predictor of child love and in which socio-demographic variables child love would differ. From this point of view, the research questions to be answered in this study are as follows:

1. What is the predictive power of pre-service teachers' multicultural personality traits (cultural empathy, openness, social entrepreneurship, emotional balance and flexibility) and age on their child-love scores?
2. Is there a difference in pre-service teachers' child-love scores according to gender?
3. Is there any difference in pre-service teachers' child love scores according to sibling status?
4. Is there any difference in pre-service teachers' child love scores according to teaching branch?

5. Is there any difference in pre-service teachers' child love scores according to family type?
6. Is there any difference in pre-service teachers' child love scores according to socioeconomic level?

Method

In this study, quantitative methods were utilized in order to determine the predictive status of multiculturalism personality traits of pre-service teachers' love for children, and a study was conducted in a relational survey design. The study group consisted of 475 female (78.77%), 124 male (20.56%) and 4 (0.66%) students who did not want to specify their gender, continuing their education in 6 different universities in the province of Ankara and Bartın. Personal Information Form developed by the researchers, Barnett Child Loving Scale developed by Barnett and Sinsini (1990) and adapted by Duyan and Gelbal (2008), Multicultural Personality Scale-Short Form (MPSS-40) developed by Van der Zee, Van Oudenhoven, Ponterotto and Fietzer (2013) and adapted into Turkish by Sarıçam (2014) were used as data collection tools.

For the research, firstly, ethical permission was obtained from X University Ethics Committee Presidency dated 07.02.2024 and numbered 85434274-050.04.04.04 / 1272234. Then, the legal permission required for the application in the universities was obtained separately from each university where the data would be collected, the data collection tools were transferred to the electronic environment and turned into a form, and a written consent information was written at the beginning of the form and voluntary participation was requested. The QR code of the online form was created and distributed to the students in a way to obtain voluntary consent at the beginning of the online form in the universities where permission was obtained, and the data were collected.

SPSS 21 program was used to analyze the study data. Multiple Regression Analysis method was used to find out whether the independent variables predicted the dependent variables. At the same time, independent samples t-test and one-way anova analyses were used to examine whether there was a difference in the level of child love according to the socio-demographic characteristics of the teachers. First of all, the assumptions required for the analyses were tested and it was seen that the assumptions were met.

Results and Discussion

Based on the findings of the study, the sub-dimensions of flexibility ($p=.004$), cultural empathy ($p=.000$) and emotional balance ($p=.000$) significantly predicted child love. While the flexibility sub-dimension negatively affects the love for children score by .400 per unit, cultural empathy and emotional balance positively predict love for children by 1.098 and .435 per unit, respectively. When the variables are considered together ($R=0.496$, $R^2=0.240$, $p=.000$, $p<.05$) they explain 24% of the total variance in child love. It was also found that child love did not differ significantly according to gender ($p=.663$, $p>.05$), grade level ($p=.365$, $p>.05$) and having siblings between the ages of 0-18 ($p=.602$, $p>.05$).

However, there are distinctions between the branches in terms of pre-service teachers' love for children. Preschool teaching program students have higher levels of child love than psychological counseling and guidance students and other branch teachers. According to the ANOVA results, it was seen that the love for children of individuals who did not take care of children before was higher than individuals who took care of children before ($p=.009$, $p<.005$) and individuals who helped child care before ($p=.002$, $p<.05$).

According to the findings from the study, it is seen that flexibility from multicultural personality traits predicts child love negatively, while emotional balance and cultural empathy predict child love positively. Based on Toytok and Yıldırım's (2019) study, it was concluded that informal communication methods, which are frequently used by teachers in schools and offer a more empathetic approach to individuals, have a positive and significant effect on cultural empathy. In this context, it can be stated that pre-service teachers with high levels of cultural empathy can establish a more empathetic communication with students and this communication will contribute to developing an understanding based on love. At the same time, it was determined that there was no difference in pre-service teachers' levels of love for children based on gender, having siblings between the ages of 0-18 and grade level, but there was a significant difference according to teaching branches and child care status. Based on the results of the research, various approaches can be recommended to teachers and prospective teachers within the scope of multicultural education in order to increase quality, especially in teaching branches that spend more time with children. It is possible to gain this sensitivity through in-service trainings during professional life and group counseling or psychoeducation methods during the student period.